

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om statistikcentralen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om statistikcentralen skall stiftas. Denna lag ersätter den nuvarande lagen, som är från 1970. Den föreslagna lagen innehåller allmänna stadganden om statistikcentralen. I lagen tas också

in ett stadgande om en direktion, som är ämbetsverkets högsta beslutande organ.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 mars 1992.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Om statistikcentralen stadgas i lagen om statistikcentralen (796/70) jämte ändringar och i förordningen om statistikcentralen (1110/91) jämte ändringen.

I den gällande lagen om statistikcentralen ingår administrativa stadganden och stadganden som gäller statistikcentralens verksamhet. I lagens 1 § stadgas om statistikcentralens uppgifter och att den är underställd finansministeriet. I lagens 2 och 3 §§ ingår stadganden om statistikcentralens rätt att av statliga myndigheter erhålla uppgifter för uppgörande av statistik och av andra myndigheter som gör upp statistik uppgifter för utvecklande och övervakning av statens statistikväsen. I dessa paragrafer stadgas också om statistikcentralens skyldighet att hemlighålla uppgifter som den erhåller av ovan nämnda myndigheter. Dessutom skall statistikcentralen enligt dessa paragrafer fastställa begrepp, klassificeringar och kods-system som skall tillämpas inom statistik som uppgörs genom statens försorg samt vid behov verka för förenhetligande av statistiken. Lagens 6 § innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning och 7 § ikraftträdelse- och övergångsstadganden. Lagens 4 och 5 §§ har upphävts.

Statistikcentralen är allmän myndighet för

statens statistikväsen och svarar för närvarande för ca tvätredjedel av den statistik som produceras inom statsförvaltningen. Förutom statistikcentralen har ca 35 andra statliga myndigheter uppgifter inom statistikväsendet.

I den föreslagna lagen om statistikcentralen ingår de allmänna principerna för ämbetsverket. Statistikcentralens verksamhetsområde, statens statistikväsen, förblir oförändrat i den nya lagen. Statistikcentralen kommer fortfarande att höra till finansministeriets förvaltningsområde.

Statistikcentralens uppgifter är enligt den föreslagna lagen ungefär desamma som tidigare. De uttryck som används om uppgifterna ändras så att de motsvarar gällande begrepp inom förvaltningen. Ämbetsverkets huvudsakliga uppgift föreslås alltså vara att utarbeta statistik och göra statistiska utredningar som gäller samhällsförhållandena samt att allmänt utveckla statens statistikväsen i samarbete med övriga statliga myndigheter.

Det föreslås att i lagen också införs en paragraf om en direktion. Direktionen är avsedd att vara ett sakkunnigorgan med begränsad omfattning, dvs. en tilläggsresurs för statistikcentralen i fråga om sakkunskap inom statistikväsendet och den allmänna ledningen av statistikväsendet. Direktionen är ämbetsverkets högsta beslutande organ och ett viktigt organ

med tanke på ministeriets ledning. Direkti-
onens sammansättning förnyas med jämna mel-
lanrum. Om utnämning av direktionen och
om dess uppgifter och sammansättning föreslås
stadgat genom förordning.

Vid finansministeriet bereds som bäst en
revidering av författningarna om statens statis-
tikväsen. Avsikten är att samtidigt sammanföra
de stadganden om statistikcentralens verksam-
het som finns spridda i olika lagar, t.ex. i 2 och
3 §§ lagen om statistikcentralen.

Då statistikcentralen år 1992 övergår till
resultatstyrning är det viktigt att revidera lagen
om statistikcentralen i mera brådsökande ord-
ning än de författningar som gäller statens
statistikväsen. På grund härav föreslås som ett
tillfälligt arrangemang att 2 och 3 §§ i gällande
lag om statistikcentralen förblir i kraft tills
paragraferna upphävs trots att lagen upphävs.
Detta arrangemang är avsedd att gälla högst i
fem år. Avsikten är att inom denna tid bringa
i kraft lagstiftningen om statens statistikväsen.

Detta uppdrag har beretts som tjänsteupp-

drag vid finansministeriet. Utlåtande om utkas-
tet till propositionen begärdes av statistikcent-
ralen, som förhöll sig positivt till förslaget.
Utlåtandet har i mån av möjlighet beaktats vid
den slutliga beredningen av propositionen.

2. Propositionens verkningar i fråga om förvaltning och eko- nomi

Den föreslagna nya lagen ansluter sig till
statistikcentralens övergång till resultatstyrning
år 1992. Genom att övergå till resultatstyrning
strävar man efter att effektivisera och utveckla
ämbetsverkets verksamhet och ledning. Syftet
med ändringen är även att skapa behövliga
förutsättningar för en flexibel ändring av sta-
tistikcentralens verksamhet enligt efterfrågan
på service.

Den föreslagna ändringen föranleder inte
några kostnader och inverkar inte heller på
antalet anställda.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. I paragrafen ingår ett allmänt stadgande
om statistikcentralen som en myndighet som
verkar inom finansministeriets förvaltningsom-
råde.

2 §. I paragrafen ingår stadganden om statis-
tikcentralens uppgifter. Statistikcentralens vik-
tigaste uppgift är att utarbeta statistik och göra
utredningar som gäller samhällsförhållandena.
Dessutom skall statistikcentralen sörja för det
allmänna utvecklandet av statens statistikvä-
sen, vilket sker i samarbete med övriga statliga
myndigheter. Utöver dessa uppgifter kan statis-
tikcentralen ges uppgifter som fastställs i andra
lagar och förordningar eller föreskrifter som
utfärdats med stöd av dem.

3 §. I paragrafen ingår ett stadgande om
statistikcentralens direktion. Avsikten är att

genom förordning stadga om tillsättande av
direktionen och om dess uppgifter och sam-
mansättning.

4 §. Avsikten är att i en förordning om
statistikcentralen ta in närmare stadganden om
ämbetsverket och dess verksamhet. I den ar-
betsordning som utfärdas med stöd av förord-
ningen stadgas i detalj om bl.a. organisationen,
befogenheterna och de viktigaste verksamhets-
formerna.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 1992.
Genom denna lag upphävs den nuvarande
lagen om statistikcentralen. Den upphävda
lagens 2 och 3 §§ föreslås dock förbli i kraft
tills annat stadgas genom lag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs
Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om statistikcentralen

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

För statens statistikväsen finns inom finansministeriets förvaltningsområde en statistikcentral.

2 §

Statistikcentralen har till uppgift att utarbeta statistik och göra utredningar som gäller samhällsförhållandena samt att sörja för det allmänna utvecklandet av statens statistikväsen i samarbete med övriga statliga myndigheter.

Dessutom utför statistikcentralen andra uppgifter som enligt stadganden eller bestämmelser ankommer på den.

3 §

Statistikcentralen har en direktion. Om di-

rektionens uppgifter och sammansättning samt om tillsättande av direktionen stadgas genom förordning.

4 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

5 §

Denna lag träder i kraft den 199 .
Genom denna lag upphävs lagen den 23 december 1970 om statistikcentralen (796/70) jämte ändringar. Den upphävda lagens 2 och 3 §§ förblir dock alltjämt i kraft tills annat stadgas genom lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 27 september 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Ilkka Kanerva*

